

Siriklockan

Fryksände pastorats kyrkoblاد

Svenska kyrkan
FRYKSÄNDE PASTORAT

Siris
KAPELL 70 ÅR
verksamheterna
STARTAR

innehåll

SIRIKLOCKAN nr 3 2020 Kyrkoblاد för Svenska kyrkan i Fryksände, Lekvattnet, Vitsand och Östmark
Box 52, 685 22 Torsby • info@fryksandepastorat.se • www.fryksandepastorat.se • Ansvarig utgivare: Johan Bonander
Layout: Birgitta Brorson • Foto omslag: Johan Bonander • Tryckt: Ramströms Tryckeri AB • Tryckt på klimatkompenserat
papper Upplaga: 4800

3 KYRKOHERDEN
har ordet	16 – VARFÖR ÄR DU SÅ FIN?
– för att jag är det
4 KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE
har ordet	18 GUDSTJÄNSTER
i pastoratet
5 OM LERA OCH KLOKA HUNDVALPAR
krönika	19 AVTACKNING ANDERS HALLPERS
Lunchmusik och Bibel- och förbönsgrupp
6 SIRIS KAPELL
– en 70-års jubilar	20 ANSLAGSTAVLAN
smått o gott
8 VERKSAMHETERNA STARTAR IGEN
i Fryksände pastorat	21 DIKTER
av Birgitta Sjögren
10 YVONNES HJÄRTA KLAPPAR
extra för alla barn	22 VÄLKOMMEN TILL
Fryksände pastorats barnkör
12 INFORMATION TILL BESÖKARE
på Östmarks kyrkogård	23 FAMILJESIDAN
Fryksände pastorat
13 ANMÄL DIG TILL HÖSTENS
konfirmandgrupper	24 FRYKSÄNDE PASTORAT
kontaktuppgifter
14 TEATER I TORSBY I HÖST
Tomas Graneag	

Att leva i ovisshet

Det är i början av september och allt har börjat att starta upp efter sommarens lite mer lugna lunk. Det finns en vila i båda – lunken och vardagen. Och kanske båda i någon mån förutsätter varandra för att ge den välkända rytmen livet består utav.

På samma vis är det med årstiderna. Nu väntar hösten med sina färger, den klara höga luften, dimman över sjö och dalgångar. Snart har vi julen hos oss med umgänge och kura inne. Upplevelsen att åren går snabbare ju äldre vi blir är ett välkänt fenomen. Att nu även unga kan ge uttryck för samma upplevelse är möjligen en nyare företeelse? Kan det handla om mängden av information ökar exponentiellt? Vi får så mycket intryck, så mycket information, så mycket att bearbeta.

En sak som speglar detta skifte är nutida tecknade barnfilmer – det ska gå så snabbt, plötsligt är allt på så hög volym, scenbytena är ofta täta och dramatiska. Det är långt till de tecknade filmer många av oss växte upp med som Bambi, Robin Hood och Snövit.

Ovanpå denna informationsflod har vi nu även den ovisshet som Coronaviruset fört med sig. Åsikterna haglar i vetenskapssamhället och bland vanligt folk och personligen är jag glad över den öppna och transparenta hållning vi har i vårt land. Å ena sidan och å andra sidan. Lite typiskt svenskt.

Hur blir då hösten och vintern och hur kommer allt bli? Det enkla svaret är att det vet vi inte. Vi har att leva i en ovisshet. Egentligen så är den här ovissheten en del i att vara människa men vi lyckas i regel betvinga den ångesten genom att intala oss diverse saker. Vi håller insikter om livets sköra tråd på en armlängds avstånd. Och tur är väl det, annars hade man väl blivit galen. Men galna är nu lite vad många upplever sig vara till följd av just dagens ovisshet. Självmoden riskerar öka, skilsmässor och behovet av samtal för stöd och rådgivning likaså. "Vad blir det?"

Ibland när jag som präst finns med i en situation där en familjemedlem hastigt avlidit brukar jag försöka förmedla att även om det just där och då syns otroligt så kommer livet gå vidare. Det kommer bli annorlunda, aldrig sig likt, men det kommer gå. Och ibland brukar jag tillägga att det finns i vår konstitution. Vi är starkare än vi tror. Vi tar oss framåt.

På liknande vis är det förstås i de utmaningar vi nu står inför – vi kommer ta oss igenom dem. Vi har som mänsklighet stått inför liknande utmaningar tidigare som de en pandemi nu medför.

Ett bra stöd i att ta sig igenom utmaningar är att påminna sig om att vi skapats inte bara med ett hjärta utan även med

en hjärna. Tanke och känsla hänger intimt ihop. Vilken kommer först? Ja, det är lite som frågan om hönan och ägget men ett vet vi och det är att känslor av ångest och oro kan minska med klargörande tankar. Det bygger hela det så kallade KBT konceptet på. En sådan lugnande tanke är att vi i norra Värmland varit förhållandevis förskonade från covid-19, att det finns en bra beredskap och organisation i vår kommun och på vårt sjukhus och att vi har väldigt goda förutsättningar tillsammans.

Var finns då Gud mitt i allt det här? Varför lidande och svårigheter? Det enkla svaret är möjligen att såhär är vår tillvaro nu beskaffad. Vårt jordeliv är fyllt med begränsningar, faror men även möjligheter och hopp. Att vara människa är att leva och finnas med dessa förutsättningar. Inom den ramen, eller "kontexten" som man nuförtiden så gärna säger, blir och är Gud en möjlighet och möjliggörare. Vi kan med och i oss koppla upp oss mot en tillvaro som ligger lite utanför vår tredimensionella verklighet. En ny nyans av hopp kan då komma mot oss, en okänd sträng av "sällhet och frid". Sådant kan stärka oss i mötet med de utmaningar vi här och nu står inför. Vissheten att någon gått före, som delat våra förutsättningar, som vet hur livet på jorden är beskaffat och som lovat att aldrig aldrig lämna någon av oss, genererar en frid. Han finns nu med oss och "all makt är honom given, på jorden såsom i himmelen". Stolligt? Ja, vid första anblicken kan så förefalla men för den som skönjt den vakande handen, i sin bön vidrörts i sin ande, är Jesu löfte en realitet.

En av mina favoritsalmer är psalm 207 och en dag som denna kommer vers tre till mig:

*En liten stund med Jesus
och hjärtats oro flyr,
och blicken vändes åter
från jordens små bestyr
till livets verkligheter,
de ting som ej förgås
när himlarna och jorden
av sin förvandling nås.*

Johan Bonander, kyrkoherde

En vakande ängel

Denna sommar har verkligen bjudit på alla vädertyper. Det har varit gnistrande sol och värme, det har varit regn och kyla och däremellan någon hagelskur och åska, med andra ord en typisk svensk sommar.

Ändå har det inte varit som förr om åren med tanke på alla restriktioner. Och när vi har haft semester har en del tänkt att vi tar oss en eller två veckor utomlands men så blev det inte i år. I år har vi haft HEMESTER och det har ju fungerat det med. Kanske har det fungerat väl så bra, för tänk vad mycket vi har i vår närhet som är vackert och prisvärt och inom räckhåll för nästan varje person. Glöm nu inte bort allt

det vackra i vår närhet när pandemin klingar av och samhället sakta men säkert återgår till en någotsånär vanlig vardag.

Vi har även i denna hemester fått göra saker hemma som av en eller annan orsak fått stryka på foten tidigare år, vi har rensat bodar, vindar och källare. Vi har målat farstukvistar, bytt hänggrännor och rensat trädgårdar. Vi har helt enkelt fått mer gjort, vi har fått se mer och vi har reflekterat mer över det

vi har i vår omgivning. Våra kyrkor har varit öppna som vanligt om än med restriktioner. Men alla våra kyrkor har haft evenemang som man har kunnat delta i om man har haft möjlighet. Och tänk vilka kyrkogårdar vi har att vara stolta över. Prunkande i all sin prakt. Bra jobbat kyrkogårdspersonalen och våra fina ungdomar som har haft feriearbete där!

Personligen har jag jobbat mycket hemifrån denna vår och sommar pga. att jag tillhör en riskgrupp, det har fungerat, men avsaknaden av kollegor har gjort att det har varit lite tråkigt. Jag har ju använt mig av Skype-samtal och mobilen, men det blir ju aldrig detsamma som ett fysiskt möte. Som tur är har jag en hund, "Barbro Bernadotte", och mina två nya kissemissar "Dr Gillgren" & "Dr Friis", de har gett mig stor glädje. "Barbro" älskar att bada så det har blivit många turer till Kläggen så att både hon och jag har badat.

Det var vid ett sådant tillfälle, sent på kvällen den första juni då solen var på väg ned bakom Rännbergsskullern som jag fick se detta "fenomen" på himlen. Solen sänker sig och molnformationen av en ängels vingar uppenbarar sig. En sådan trygghet som det kändes då, vet jag inte att jag känt förut. Kanske var det rådande situation, kanske var det mina egna känslor som spelade mig ett spratt. Men mitt hjärta sa mig att detta var vår Herre som visade mig att han sände sin vakande ängel över oss. Han är med oss i med och motgång och att han alltid vakar över oss. Och jag kände att jag måste få dela med mig denna bild till er läsare, och kanske det ger även er en trygghet inte bara i pandemins spår utan alltid.

Allt gott till er och HÅLL I OCH HÅLL UT!

Roger Ericsson

Anette Bodinger Larsson,
journalist, hobbykrukmakare
och prästfru är Siriklockans
krönikör.

Om lera och kloka små hundvalpar

Text och foto: Anette Bodinger Larsson

Sommaren har jag som de flesta andra ägnat åt hemester. Förutom några kortare utflykter inom länet och någon tur till Dalarna har en stor del av tiden spenderats i hemmets lugna vrå.

Nåja, helt lugnt har det kanske inte varit. Många av grannarna har passat på att renovera sina hus och vi har dragit vårt strå till ljudbilden genom Frasse, vår nu halvårgamla dvärgtax som gärna låter omgivningen veta att han flyttat in i kvarteret. Valpkursen hjälpte till viss del. Att Frasse både var yngst och minst i den drygt tio valpar starka uppställningen var inget som bekymrade honom. Han kryssade målmedvetet fram mellan stationerna och backade varken för storvuxna finska lapphundar eller ystra labradoodles. Frasse gjorde sin grej och han gjorde det bra med en stolt svansföreläggning rakt upp i luften.

Lera

Det där tänkte jag lite på när jag åkte på keramik kurs och satt och kämpade med min lerklump medan jag kastade förslutna blickar på de mer erfarna kurskamraternas framfart vid drejskivan. Vår snälla kursledare återkom ständigt till att drejning visserligen till del handlar om teknik, men att det i slutändan är var och ens personlighet som ska färga alstren. Vägen dit, sa hon, är olika lång men väl värd mödan om man bara ger leran chansen och den tid som krävs för att nå dit.

Frasse fick springa 50 steg för att komma fram till skylten där han skulle visa att han kunde sitta fint och få en godisbit för besväret medan det räckte med bara fem steg för hans lite äldre och mer storvuxna valpkompisar. Det bekymrade honom inte ett dugg, för Frasse visste mycket väl att många små steg med tiden blir till stora kliv och utan att skryta så plockade han också hem en och annan charmpoäng längs vägen.

Livskonstnär

Mina leralster är kanske inte lika gulliga som Frasses ansträngningar på valpkursen men jag tänker att lite charm har de allt och kämpar nu oförtrutet vidare med lerklump efter lerklump. Så det där om att vi har fått Frasse för våra synders skull, som maken lite missmodigt kan utbrista när han för tredje morgonen i rad konstaterar att skosnörena har tuggats på, är bara nys! Tvärtom, Frasse är ju rena rama livskonstnären och skulle kunna få jobb som personlig coach vilken dag som helst. Det tror jag i och för sig att de flesta hundar kan, här handlar det bara om att fokusera på möjligheterna i stället för på hindren!

Siris kapell *en sjuttioårsjubilar*

Text: Håkan Larsson Foto: Birgitta Brorson

På pingstaftonen 1950 invigdes Siris kapell av den dåvarande biskopen Arvid Runestam. Namnet Siris kapell syftar på den legendomspunna kvinnan "Siri i Bada", vilken antas ha levat under 1300-talets senare del. Enligt legenden gick hon vilse under en skogsvandring och kom i nöd. Hon bad, och lovade att den som kom till hennes undsättning skulle få allt hon ägde och kunde ge bort.

Den ombedda hjälpen kom till henne, tidigt nästa morgon, genom ljudet av klockan i den dåvarande medeltidskyrkan i Fryksände. Vägled av klockans klang kunde Siri hitta den rätta vägen hem, och väl hemkommen fullbordade hon sitt löfte och skänkte sin stora utskog, belägen i nuvarande Lekvattnet, som en gåva till Fryksände kyrka. Den så kallade

Siritegen ägs än idag av Fryksände församling, och genom att förvalta detta skogsinnehav har dess avkastning i betydande grad bidragit till finansieringen av det nyuppförda kapellet – Siris kapell.

Dessförinnan, under en längre tid, hade det funnits planer på ett gravkapell i anslutning till kyrkogården i Fryksände.

Det fanns då ett stort behov av nya och ändamålsenliga lokaliteter för förvaring och hantering av avlidna inför deras jordfästning, och man ansåg att det vore bra att kunna integrera dessa utrymmen med ett ändamålsenligt kyrkorum, speciellt anpassat för begravningsgudstjänster.

Under det fortsatta planeringsarbetet utvecklades idéerna så att det blivande kapellet skulle kunna fungera som en annexkyrka, lämplig för musikevenemang och andra typer av gudstjänster, förutom begravingar.

Frysände pastorat utsåg arkitekterna Carl-Axel Acking och Sven Hesselgren till att formge och rita kapellet. Dessa herrar, som då var relativt unga, blev med tiden två mycket välmeriterade arkitekter och kapellet i Frysände kan i historiens ljus ses som ett riktmärke i deras respektive karriärer. Byggnadsarbetet leddes av byggmästare Richard Nyqvist och inleddes 1946. Kapellbyggnaden stod färdig tre år senare – 1949.

Kapellets arkitektur är väl genomtänkt, in i minsta detalj. Byggnaden, som vilar på en murad sockel av stenhällar, har väggar av tegel som utvändigt är belagda med spritputs, och ett högre sadeltak som är täckt med tjärat takspån. – Arkitekturen vill ge en erinran om Arken, så som den beskrivs i det Gamla Testamentet.

Interiört har kapellet ett högt panelklätt tak och vitputsade väggar. Golvet är belagt med kalksten och framför altaret

är stenarna lagda i ett specialdesignat mönster. Det finns en läktare över entrén och vapenhuset i norr, medan altaret är placerat vid den motstående södra väggen.

Altartavlan, som är en relief – skuren i almtä, är utförd av skulptören Stig Blomberg. Motivet gestaltar kvinnornas möte med ängeln framför Jesu tomma grav på Påskdagens morgon. På altaret, som i likhet med golvbeläggningen är utfört av kalksten, återfinns under gudstjänsterna ett altarkrucifix, utfört i silver 1968 av ädelsmeden Sigurd Persson.

Läktarorgeln är tillverkad 1949 av firman Åkerman och Lund i Knivsta, och den är disponerad av den välkände organisten och kompositören Oskar Lindberg från Dalarna.

I korets sydöstra del står en ljusbärare, i form av ett skepp, tillverkad i järnsmide 1993 av den lokala konsthantverkaren, tillika kyrkvärden, Bror Bäckström.

I år, inför det stundande sjuttioårsjubileet, var det tänkt att detta skulle beseglas med en storstilad jubileumsmässa under medverkan av vår nuvarande biskop – Sören Dalevi. Men så kom corona-pandemin emellan och jubileumsfestiviteterna fick skjutas på framtiden. På Annandag Pingst, den dag då jubileumsmässan skulle ha celebrerats, genomfördes istället en stillsam och meditativ gudstjänst i Siris kapell med inslag av musik och poesi. Det storstilade jubileet får vänta – kanske till nästa år – eller varför inte vänta i fyra år till, då Siris kapell kan fira sitt 75-årsjubileum.

Vi börjar försiktigt starta våra verksamheter igen

Text och foto: Johan Bonander Illustration: Birgitta Brorson

Även Fryksände pastorat fick anpassa sin verksamhet till pandemin och det var nu en hel del som kom att pausas. Som till exempel barnverksamheten, soppluncher, gubbfrukostar, bibelstudiegruppen, körer, minnestunder och dopkaffen – för att nu bara nämna något.

Nu är vi i ett läge efter sommaren att vi försiktigt ska börja att starta upp igen. Vi lever som vi alla vet i en oviss tid och det som idag tycks möjligt och rätt kan visa sig behöva revideras igen. Det är en besynnerlig situation då nu kyrkan med dess ”verksamhet” i så hög grad handlar om möten.

Karlstads stifts biskop Sören Dalevi har en devis: ”Vi ställer inte in, vi ställer om”. Och ja, det har vi nu eftersträvat i Fryksände pastorat. Vi har hela tiden firat gudstjänster i våra kyrkor men vi har gjort det utan att fira nattvard och med beaktande av maximalt 50 personer i kyrkan. Och vi har haft och har begravningar, dop och vigslar – med det gemen-

samma att maximalt 50 får samlas. Överallt i våra kyrkorum och lokaler har vi handsprit utställt och vi har märkt ut hur man kan sitta i våra kyrkor. Från och med september firar vi återigen nattvard, men på ett lite annorlunda sätt där vi bland annat använder så kallad särkalk, det vill säga nattvardsvinet ges i en liten kopp.

Jag vet att vi är många som frågar oss vad följderna blir av den isoleringen karantänen medför. Det är minst sagt smärtsamt att få ta del av alla berättelser om hur svårt det varit för många att upprätthålla en kontakt med sina anhöriga inte minst på äldreboenden. I senaste numret av Dagens Medicin

skriver AT-läkaren Linus Källgård i sin krönika med rubriken "Coronakortet håller inte alltid" :

"Man brukar säga att boten inte får vare värre än soten. Virusets finns kvar och vissa restriktioner måste kanske göra det också, men biverkningarna får inte överstiga risken. Corona-kortet är lätt att ta till men håller inte alltid. Ensam hemma må vara en komedifilm för barn men är en verklig tragedi för de äldre".

Och så är det, det är en balansgång. Vi människor har det gemensamma att vi mår bra av att vara tillsammans, att "stri" och inte för inte kan vi erfara att ett leende smittar. Jag tänker på ny vetenskap om träd och svampar att de är sammanvävda med tunna trådar, så kallade mycel djupt i backen och att de kan "kommunicera" med varandra kilometervis.

På ett liknande vis är det sannolikt med oss människor. Vi hänger ihop. Och även om vi inte riktigt kan förklara vårt mänskliga "mycel" så vet vi att oro och rädsla urholkar känslan av gruppstillhörighet och trygghet.

Så det är lite å ena sidan och å andra sidan. För det är också ett faktum att Covid 19 drabbar de som är äldre mycket hårdare. Det finns en anledning att skydda sig, vara rädd om sig.

Jag tror vi i norra Värmland varit väldigt duktiga på att vidta kloka åtgärder, i våra affärer och andra "ytor" där vi möts. Kommunen har även samordnat handling av livsmedel

till äldre till exempel, där vi som kyrka ingått. Jämförelsevis har norra Värmland varit förskonad i denna pandemi och vi har en kommun och en sjukvård som fungerat och fungerar väl. Det ger en trygghet även framgent.

Uppstart

Under senvåren startade vi upp närradiosändningar genom radio Fryksdalen, det ska vi fortsätta med. Där ges utöver samtal, intervjuer, en andakt och musik även en möjlighet till kontakt med er som är i karantän. Vi sänder genom Radio Fryksdalen på tisdagar kl 17.00.

Vi avser nu att även starta upp mycket verksamhet igen och att vi då följer Folkhälsomyndighetens anvisningar. För körer innebär det bland annat att repetitioner ofta äger rum i kyrkorna. För minnestunder och dopkaffen i våra församlingar gäller gränsen 50 och en genomtänkt bordsplacering. Konfirmander och barnkörer startar upp med pandemin i åtanke och för gruppverksamheter som syföreningar, bibelstudiegrupp, sopplunch och gubbfrukost sker en successiv uppstart i dialog med er deltagare.

Ni kan följa vad vi gör på vår hemsida och genom annonser och affischer. Dra dig inte för att kontakta oss vid frågor. Vi har alla ett ansvar att hålla ut och det gör vi bäst i dialog och öppenhet – den anda som vi har i vårt land och som är så värdefull.

Yvonne's hjärta klappar extra för alla barn

Text och foto: Anette Bodinger Larsson

Det har gått mer än 50 år sedan Yvonne Johansson flyttade från Kittelfjäll till Fäbacken utanför Lekvattnet. Nästan lika länge, sedan 1972, har hon varit engagerad i kyrkans barnverksamhet.

– Jag lämnar med ett visst vemod, men var sak har sin tid och minnena är ljusa och fyllda med glädje.

Yvonne Johansson föddes 1943 i Kittelfjäll i Västerbotten. Under uppväxten var det självklart att delta i Frälsningsarméns och Pingstkyrkans barntimmar som anordnades i byn.

– Det fanns inte mycket barnverksamhet på den tiden, för oss unga var söndagsskolan och barntimmar en självklar och välkommen aktivitet.

Att hon själv skulle bli söndagsskolefröken var inget som hon tänkte på då.

– Nej det kom senare när jag flyttade till Lekvattnet och sökte en kristen gemenskap att engagera mig i. Efter en tid kom frågan om jag inte ville vara med och blåsa liv i kyrkans barnverksamhet i församlingshuset, och på den vägen är det.

Resten är, vad man brukar kalla för, historia. Under de gångna åren har Yvonne troligen sjungit "Jesus älskar alla barnen" fler gånger än hon kan minnas och det har hänt en hel del, både inom kyrkan och i samhället i stort.

– Förr var barntimmar en naturlig samlingsplats även för barn från familjer som inte gick till kyrkan. Så är det

inte idag och konkurrensen från andra aktiviteter är betydligt större.

Även undervisningsmaterialet har förändrats, men flanellografen finns kvar liksom sommaravslutningarna, julfesterna och lägren.

Spöken

På det stora hela menar Yvonne att det finns fler likheter än skillnader mot förr. Bibelns berättelser, pyssel och sång är fortfarande dominerande inslag i verksamheten, även om det i dag kanske är mer fokus på aktiviteter och mindre på undervisning.

– Att arbeta med barnen är dock lika roligt i dag som det var då.

Under många år anordnade Yvonne också, tillsammans med dåvarande prästen i Lekvattnet, Keinth Lundkvist, en cykelhajak till Ingvaldsjön.

– Vi trampade i väg i karavan längs E16 på fredagskvällen och på söndagseftermiddagen cyklade vi tillbaka. Keinth och jag tyckte det var minst lika roligt som barnen.

Ett år, berättar hon, blev det lite extra spännande då några unga lägerdeltagare kom springande och upphetsat rapporterade om att de sett både vargspilling och spöken bakom tälten.

– Vi trodde de skojade men det stämde faktiskt, fast vålnaderna var inte riktigt äkta. Det var nämligen Keinths dotter Julie som tillsammans med några kompisar bestämt sig för att spela oss ett spratt. Men vi bjöd helt sonika in spökerna till lägerelden och efter det lade sig lugnet åter över sommarkvällen.

På frågan om varför Yvonne har ägnat ett halvt sekel åt kyrkans barnverksamhet kommer svaret snabbt:

– Barnen förstås, det finns inget roligare än att arbeta med barn! Till saken hör också att jag hade en fantastisk farmor som verkligen såg mig under uppväxten. Den trygghet och glädje som hennes varma blick och engagemang gav mig när jag var barn vill jag försöka ge vidare. Arbetet med kyrkans barntimmar där jag fått förmedla det kristna budskapet har varit en viktig del av den strävan.

Sagt om Yvonne

Keinth Lundkvist arbetade som präst i Lekvattnet från 1985 till 2017 och var under alla år arbetskamrat med Yvonne Johansson.

– Det var tryggt att ha Yvonne vid sin sida, hon var väldigt bra med barnen, kunde ta dem på rätt sätt och gick att lita på i alla väder. Vi var ofta ute på olika äventyr tillsammans med barnen och har delat många roliga stunder.

Jag minns en gång då vi tältade med en barngrupp och satt vid strandkanten och såg på solen som gick ner över sjön då en liten åttaåring utbrast att "detta måste vara det vackraste i hela världen". Det var en fin stund och bara ett av många glädjefyllda minnen som jag har från barnverksamheten och samarbetet med Yvonne.

Fakta: Yvonne Johansson, 76 år.

Aktuell: Slutar efter 48 år som ledare för kyrkans barntimmar, har under senare år arbetat med barnverksamheten inom Fryksände pastorat tillsammans med vännen och kollegan Inga-Lill Nilsson.

Intressen:

- Är styrelseledamot i Motormännens Helnkyrkerhetsförbund.
- Medlem i Lekvattnets Missionsförsamling och har haft ett gott samarbete med kyrkan i Lekvattnet under de gångna åren.
- Odling, har en trädgård som ser till att jag rör på mig.

Familj: Två barn, fem barnbarn och katten Maja.

Bostadsort: Fäbacken.

Information till besökare och gravägare på Östmarks kyrkogård

Arbete med stenmuren på Östmarks gamla kyrkogård påbörjas hösten 2020.

Arbetet består i restaurering av befintlig mur som har sin sträckning från kapellet och västerut som sedan vinklar norrut. Områden som berörs är kvarter 3, gamla kyrkogården, delsträcka av kvarter 2 samt minneslunden bakom kapellet. Tillgängligheten på gravplatser inom nämnda kvarter kan komma att begränsas vissa perioder under arbetets gång. Till exempel kan gravstenar tillfälligt plockas bort för att ge maskiner tillträde till stenmuren.

Besökare och gravägare ombeds respektera avspärrningar och anvisningar i samband med renoveringsarbetet av stenmuren.

Har du frågor?

Ring nån av oss på kyrkogårdsförvaltningen:

Lars Wikström, tel. 070-531 01 64

Lars Olsson, tel. 070-288 36 90

Stig Norman, tel. 070-595 73 56

Har du kanske glömt anmäla dig till höstens konfirmation-grupper?

Känner du någon mer som vill vara med? Det är inte för sent.

Vi har en Folkpace-grupp i Östmark och två grupper i Torsby. Deltagarna i de båda grupperna i Torsby (församlingshemmet och Prostgården) kommer ha gemensamma läger och aktiviteter under läsåret.

Kontaktuppgifter

Hör av dig till oss om du har frågor om t.ex. grupper, tider, särskilda behov.

Folkpacegruppen i Östmark:

Jonas Bodinger Larsson tel. 070-222 18 57.

Grupp 1 = Församlingshemmet:

Karin Jansson tel. 070-280 71 94.

Grupp 2 = Prostgården:

Johan Bonander tel. 070-515 04 40.

Även du som inte är medlem i Svenska kyrkan är välkommen att anmäla dig.

*Vi ser fram emot att träffas!
Ledarteamet och Unga Ledare*

Teater i Torsby i höst

Text: Tomas Granehag

I höst bjuds mellanstadieelever in att få se berättelsen om Josef i Gamla testamentet i Fryksände kyrka. Tomas Granehag, som kommer att dramatisera och regissera föreställningen, ger sitt perspektiv på tiden, teater och andlighet.

Jag minns de stora trapporna och den vitkaklade fasaden. De dolomitiska kolonnerna och de jättelika portarna. Jag minns hur mamma höll mig hårt i handen. Kanske var hon lika nervös som jag. Jag minns den enorma foajén och den rödklädda vaktmästaren. Hur pappa sträckte fram biljetterna och hur rödrocken pekade åt en sidotrappa. Jag minns alla fotografier från gamla föreställningar i trapphuset på vägen upp. Jag minns en mindre foajé högt uppe vid de smala trappornas slut. Jag minns de uppspelta rösterna från alla barn. Jag minns att föreställningen hette Du måste förstå att jag älskar Fantomen.

Mina föräldrar var enkla människor. En sotare och en dagmamma. Min mamma var mycket pratsam. Hon kunde hamna i samspråk med vem som helst, var som helst. Plötsligt fann man henne i busskön avslöja de mest privata detaljer om vår familj. Hon fick folk att öppna sig. En slags förtrolighet som jag saknar så att det gör ont i ibland. Hon hade förmåga att känna sig hemma vart hon gick. Men det fanns platser där hon tystnade. Som att hon plötsligt kände sig för enkel. För obetydlig. Kungliga Dramatiska Teatern var en sådan plats. Kyrkorummen en annan. Det var som om dessa platser inte var för oss. Inte tillgängliga. Annat än när någon i släkten döptes, konfirmerade sig eller ingick äktenskap.

Samma sak med teatrarna. De var inte för oss. Men en dag hade de alltså fått eller köpt biljetter till en barnteaterföreställning.

Jag minns den unge skådespelaren sitta på en jättetoalett och låtsas att han körde bil. Jag minns hur han använde toalettborsten som växelspak. Jag minns hur han faktiskt rent fysiskt klättrade upp ur jättetoaletten i slutet av föreställningen. Jag minns gapskratten. Jag minns hur mammas hand slappnade av. Jag minns hur vi efteråt fick gå upp på scenen och titta och känna på rekvisitan och scenografin.

I slutet av sjuttioalet var det mycket som var annorlunda mot nu. En del saker var bättre. Ibland känns det som att barnen av idag missar detaljer. Att de inte betraktar sin omgivning på det sätt som vi gjorde. Det finns alltid något rörligt medium som lockar mer än verkligheten omkring. Som barn får man ofta vänta. Utanför matbutiker eller i busskön. I bilen eller medan föräldrarna packar. Denna väntetid var en tid då man upptäckte detaljer. Man kunde sitta och titta på en spricka i en trappa i flera minuter. Kom där ett par myror krypande blev det riktigt intressant. Man hann lära sig en del om de små krypens beteenden när man var tvungen att vänta. Ingen berättade något om sprickan eller om de krypande smådjuren. Idag är det annorlunda. Varje ögonblick av stilla väntan

fills av rörlig bild. Barnen samverkar med andra genom telefoner och surfplattor i stort sett alltid då de får möjlighet. De väntar aldrig.

Men många saker har såklart blivit bättre. På skolorna var termen mobbning knappt uppfunnen när jag var liten. Rätt så ofta utsatte vi barn varandra för rena rama övergreppen. På rasterna satt lärarna på sina fikarum och vi var i stort sett fria att leka vad vi ville utan att någon såg. De lekarna var många gånger rätt destruktiva. Oavsett om man var tjej eller kille råkade man ut för det här. Att inte få vara med. Att tvingas vara med. Att beordras att äta jord. Att få ett hårt slag av en bandyklubba över smalbenet. Att någon viskade i ens öra att om du berättar det här kommer jag att döda dig.

Visst förekommer sådant på skolorna även idag. Men jag är rätt övertygad om att inte är lika ofta. Alla skolor (och även fritidsföreningar) har idag värdegrundsplaner som de arbetar efter. Det finns rastvakter och man samtalar på ett annat sätt. Förr var det liksom de är ju bara barn. Nu har man förstått att det finns en vits med att barn får uttrycka sina rädslor, drömmar och problem.

Dessutom upplever jag att både Svenska kyrkan och teaterscenerna har en mer inkluderande attityd än vad jag upplevde som barn. Den vördnad (ja, nästan rädsla) som min mamma tycktes drabbas av när hon klev in där på Dramaten eller i en vacker kyrka kan väl på ett sätt vara en mäktig och/eller andlig upplevelse.

Men den bidrog också till att hon aldrig kände sig hemma på dessa platser. Som om hon inte riktigt begrep sig på dem. Inte var tillräckligt god, fin eller intelligent för att platsa där.

Därför var det så fint när hennes hand slappnade av däruppe på Fyran (en barnteaterscen högst upp i byggnaden) på Dramatens Kungliga Scen.

Jag heter Tomas Graneahag. Under cirka tjugofem år har jag arbetat med teater. Jag har arbetat som skådespelare, regissör, manusförfattare och teaterlärare. Numera är jag också bibliotekarie. När jag tänker tillbaka hur det kommer sig är det egentligen väldigt underligt. I min uppväxt var kultur

en bristvara. Min pappa läste mycket men den där gången på Dramaten var enda gången jag upplevde scenkonst överhuvudtaget. Det var något konstigt och bökit. Jag minns att min mamma, när hon fick reda på att jag kommit in på teaterskola, avslöjade att hon hade haft en dröm att bli skådespelerska. I hennes värld var det en omöjlighet. Mina föräldrar sa ofta till mig "Huvudsaken att du skaffar dig ett jobb". Att trivas med sitt arbete var mer utav en lyx i deras värld. När jag fick min första roll som skådespelare vid en teater i Stockholm frågade inte min pappa vad den handlade om eller vem jag skulle gestalta utan hur mycket jag skulle tjäna på det. Inte så konstigt, de båda föddes strax innan andra världskriget. Uppväxta i ransoneringstider. De förlikade sig nog aldrig med att ha en son som ständigt gick in i nya sammanhang istället för att ha ett stadigt arbete med en trygg inkomst. Så där ser ju inte kulturarbetarens tillvaro riktigt ut. Med det var ju faktiskt deras beslut att ta med mig på den

där Dramatenföreställningen som gjorde att jag fick upp mitt intresse för teater. Jag hann aldrig säga det till dem. Att det var under det där besöket jag första gången drabbades av ett slags andlighet jag inte hade upplevt tidigare. Och nu när jag har ett fast arbete som bibliotekarie på en gymnasieskola är de sedan länge borta.

I höst ska jag dramatisera och regissera berättelsen om Josef från första moseboken som ska spelas i Fryksände kyrka. Mellanstadielever kommer att få se denna föreställning.

Mitt mål är att skapa ett rum i rummet där mötet mellan barnen och berättelsen är i centrum. Att den vördnad några av dem eventuellt känner inför besöket förstärks till en känsla av att de är en del av andligheten. Att deras kroppar ska slappna av. Men också att de ska uppmärksamma detaljer i den bibliska berättelsen som påminner dem om något. Livet. Att de ska känna igen sig. Bli upprymda och irriterade över Josef och hans familj. Att de ska känna att dessa bibliska personligheter kanske inte är så olika dem själva när allt kommer omkring.

Tomas Graneahag, regissör

-Varför är du så fin? -För att jag är det!

Text och foto: Johan Bonander

Det är det livsrummet som finns här och nu och hur många hjältar i detta "rum" träffar jag inte under en vecka, under begravningssamtal, dopsamtal. Här finns så mycket engagemang och omtanke och kärlekshandlingar jag får ta del av men mycket av den här vardagskärleken, den hör vi liksom aldrig talas om...

Förra sommaren vid den här tiden hade jag just läst klart en bok med titeln *Momo eller kampen om tiden* skriven av den tyske författaren Michael Ende. Boken publicerades första gången på svenska 1980.

Momo är en flicka som bor ensam i en liten byggnad vid en övergiven amfiteater. Momo har en sällsynt förmåga att lyssna på människor, hon ger dem av sin tid och får på det sättet en lycklig och rofull anda kring sig. Barnen leker med henne och de vuxna låter henne göra det, ingen blir hotad. Momos har två nära vänner, Gigi med alla berättelserna och den kloke gamle Beppo.

Allt förändras när de gråa herrarna dyker upp. Plötsligt har de invaderat hela tillvaron med sin närvaro. De har grå kostymer, grå hattar, grå hy och när en pyrande cigarr i munnen. De har nu ett enda syfte: att stjäla människors tid. De är listiga därtill och lyckas lura oss människor att självmant lämna över tiden genom att få oss att tro att vi kan spara vår tid till ett bättre tillfälle. Vad vi inte vet är att all den här "sparade tiden" nu konsumeras upp av de gråa herrarna. Ju fler människor som lämnar bort sin tid, desto snabbare sprider sig ett mycket stressat beteendet. Det finns snart inte längre någon tid till att njuta på caféer, umgås med vänner eller ta hand om sina barn. All tid måste användas effektivt för att sparas in. Momo märker hur det blir allt tommare runtomkring henne, ingen har ju tid att bara vara och hon inser att hon måste göra något för att stoppa stressen. Men vem ska stoppa dessa de gråa herrarna när ingen har tid att lyssna?

Utspelar sig allt i fantasin, eller mitt i vår nutid? Det kan vi själva välja. Men det är väldigt svårt att inte träffas av den här berättelsen eftersom det stressade beteendet påminner så mycket om vår tid.

De grå herrarna är hotade av Momo, de förstår att hon aldrig kommer att låta sig stressas eller bli bergtagen av den stress och rädsla de gråa herrarna vill ska genomströmma allt och hon utgör ett hot – hon måste nu oskadliggöras.

Gigi – de ene av Momos bästa vänner är en gudabenådad sagoberättare. Han har fantastisk inspiration och allt flödar ur honom och människor njuter av hans berättelser på den lilla okända amfiteatern.

De grå herrarna vill nu komma åt Momo, som de som sagt uppfattar som ett hot, och ett sätt är att försöka få alla som står Momo nära att bli upptagna med annat. Varpå de snärjer Gigi genom att locka honom med berömmelse och fina arenor. Han får nu TV-program och shower och Gigi som alltid haft detta inre flöde tappar nu detta alltmer och han börjar återberätta gamla historier och ju mer han tappat sin inspiration desto mer upphaussad blir han av all media, som de grå herrarna äger och styr.

Att tappa flödet – tappa kontakten med barnet – "världen" kan applådera det, att vi glömmmer kontakten inåt...

Många av de mest upphöjda och omsusade så kallade stjärnorna vittnar om ett liv de kommit att hata. De är så påpassade, aldrig lediga, kringskurna och den begåvning man haft har kommit att bli ett allt mer sinande flöde. Gigi – han var en hjälte i det tysta, i det lilla och allt blev magiskt.

Det gäller att vara rädd om det livsrummet, där vi verkligen möts. Det är det livsrummet som finns här och nu och hur många hjältar i detta ”rum” träffar jag inte under en vecka, under begravningssamtal, dopsamtal. Här finns så mycket engagemang och omtanke och kärlekshandlingar jag får ta del av men mycket av den här vardagskärleken, den hör vi liksom aldrig talas om.

På samma sätt var det på Jesu tid, även han var utanför de stora allfartsvägarna – han var hos de fattiga, de faderlösa, de sjuka och berörde på djupet men till skillnad från Gigi var han klok nog att inte sälja sig till sin tids grå herrar, tänk vilken ryktbar farisé han kunnat bli.

Ibland måste vi försöka stanna upp och försöka se alla hjältarna i det tysta. Alla ihärdiga kyrktanter och gubbar. Uppmärksamma den genuina omsorg som flödar mellan oss människor. Andan av att vilja ge – flödet att vi hör ihop.

Vi är gjorda för tillit, skapade för tillit. Och att uttrycka våra olika gåvor. En del har musiken. Jag har musiken i mig – men inget instrument jag kan traktera fullt ut men jag äger till en del orden. Andra äger annat.

”Glimten i ögat”, hur den nu tar sig uttryck i våra liv – det är livsviktigt att vi bevarar den. Där bor kontakten med det Gud lagt i oss tillika omsorgen om varandra.

Då Jesus predikade om himmelriket – som ett tillstånd som är i antågande men även ett tillstånd här och nu, som en möjlighet – så ingår att vi ska ta till vara de nådens gåvor som flödar igenom oss på olika vis.

Ett av de största hoten mot dessa flöden är rädsla

Detta nådens flöde i och mellan oss det hotas av rädsla, och ett sådant flöde kommer lätt av sig i tider av karantän och isolering. Vi måste vara rädda om vårt flöde och här är jag så glad för Sveriges öppna och transparenta hållning i denna pandemi.

Ett annat hot mot vårt inre flöde är inte sällan avundsjuka. Inte för inte handlar såväl nionde som tio bundet om att vi ska försöka att inte styras av vår avundsjuka. Avundsjuka blir vi men det är en annan sak att styras av den. Jämförelsens demagogi.

Jag kommer att tänka på en tågresan mellan Stockholm och Uppsala jag gjorde i slutfasen av mina präststudier. Just en sådan här morgon så kom två skådespelare som jag kände igen att hamna i sätet bredvid mig, mitt på andra sidan mittgången. Båda var män mellan 60 och 70 år och väl kända från såväl teve som teater – och nu pratar vi om kvalitetsproduktioner. Och så börjar diskussionen om ”jaha, vad gör du nu då?” de kollar läget. En jargong där undertonen liksom är vem har mest jobb, vem syns mest, vem tjänar mest, vem är minst dödlig? Den här fåfängan är inte så helt ovanlig bland skådespelare har jag märkt. Publiken, ja det är min slutled-

ning men ibland tycks publiken ha blivit lite av ett substitut för en inre självkänsla som man kan anta är lite svajig och obalanserad. Varpå gillanden från publiken, att vara mycket anlitad jobben och få goda recensioner i sig ger en bär- och flytkraft.

Den ene svarar att han har en roll på Uppsala stadsteater.

”Jaså säger du det du, på det viset, jaha hur länge ska du ha den rollen då?” Den andre låter stressad på rösten. Han med jobb rycker på axlarna och ger ett vänligt avmätt svar. Han vet inte riktigt men några veckor, mer har han inte tid för sen måste han till Köpenhamn för att spela in en teveserie där. Den andres avundsjuka – han har så svårt att dölja den.

Och det som sannolikt nu spökar är just den fråga som lärjungarna så ofta brottades med: ”Vem av oss är störst, vem av oss är mest älskad, mest betydelsefull.”

Vad som äger rum hos den som tycks avundsjuk är förstås bara mina egna spekulationer men den totala avsaknaden av feedback, av komplimanger och lyckönskningar till den förste får mig att undra. Är inte detta ett tecken på något, att här vilar finns en oginhet, en snålhet och den måste ju komma någonstans ifrån. Kommer den från undringen, ja oron; vem av oss är mest störst? Och i förlängningen – mest älskad, mest uppskattad, mest i centrum, mest betydelsefull? Ja, kanske. Att vilja vara störst ställer ofta till det för oss.

Men vad gjorde då Jesus?

Jo, han kastade om spelplanen, tog tag i ett barn, som vid Jesu tid verkligen inte hade en självklar plats i samhället, och han säger att den som tar emot detta barn i mitt namn han tar emot mig och den som tar emot mig – han tar emot honom som har sänt mig, ty den som är minst av er alla – han är störst.

Och jag tänker på Gigi och det inre flödet och hur beroende det vara att kunna leva här och nu, nära Momo och de som kom till dem. De enkla människor som kom för att lyssna på hans historieberättande. Och jag tänker på alla de möten som sker spontant i vår bygd, all kärlek och omsorg, alla besök och telefonsamtal, all genuin omsorg som verkligen går att ta på. Att vi ”svir” för varann. Här finns en nåd, ett flöde och den är nu ett flöde som emanerar från vår Skapare – som går genom oss, mellan oss, vi blir Guds händer och fötter i skapelsen. Vi måste vara rädda om det flödet – hålla sådant som kan hota det på en armlängds avstånd.

”Jag älskar dig” säger jag och min yngste son svarade under en period kavat, ”Jag vet”

”Varför är du så fin?” kunde jag dumt fråga tillbaka och svaret kom: ”För att jag är det!” Jag är fin för att jag är det och ja jag vet – jag är älskad.

Den är den känslan vi har med oss in i livet och vi måste försöka att bevara den, i oss och i våra mänskliga sammanhang. Då flödar nåden i alla våra sammanhang, då anar vi Gud vår skapare, då är vi dem vi är menade att bli och det är ett tillstånd som uppstår då och då och vi måste var och en söka bevara och skydda detta nådens flöde. För utan det blir livet lätt lite av en öken...

Gudstjänster

FRYKSÄNDE

Onsd. 7 okt. kl. 08.15

MORGONMÄSSA i kyrkan
Jonas Bodinger Larsson, Halle Halvarsson

Sönd. 11 okt. kl. 11.00

MÄSSA med SMÅ & stora Skördetema
Karin Jansson, Hans Öberg,
Mia Stenmark, Halle Halvarsson,
Fryksände barnkör

Tisd. 13 okt. kl. 12.00

SÅNG- OCH ALLSÅNGSANDAKT
Eva Bonander, Halle Halvarsson

Sönd. 18 okt. kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Johan Bonander, Mia Stenmark,
Eva Bonander

Fred. 23 okt. kl. 18.00

SINNESROGUDSTJÄNST i Siris kapell,
Jonas Bodinger Larsson, Halle Halvarsson

Sönd. 25 okt. kl. 11.00

MÄSSA Ungdomstema
Jonas Bodinger Larsson, Mia Stenmark,
Halle Halvarsson, Karin Lövestam Öberg

Tisd. 27 okt. kl. 12.00

SÅNG- OCH ALLSÅNGSANDAKT
Eva Bonander, Halle Halvarsson

Lörd. 31. okt. kl. 15.00

MINNESGUDSTJÄNST
Karin Jansson, Urban Karlsson
Fryksände kyrkokör. *För er inbjudna som mist nära anhörig perioden okt.-april OBS! Ang. maxantal se separat annons alt. hemsidan*

Lörd. 31. okt. kl. 17.00

MINNESGUDSTJÄNST
Karin Jansson, Urban Karlsson
Fryksände kyrkokör. *För er inbjudna som mist nära anhörig perioden maj-okt. OBS! Ang. maxantal se separat annons alt. hemsidan*

Sönd. 1 nov. kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Johan Bonander, Urban Karlsson,
Inger Hjalmarsson

Onsd. 4 nov. kl. 08.15

MORGONMÄSSA i kyrkan
Karin Jansson, Urban Karlsson

Sönd. 8 nov. kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Johan Bonander, Mia Stenmark,
Eva Bonander

Fred. 13 nov. kl. 18.00

SINNESROGUDSTJÄNST Tema
medberoende Jonas Bodinger Larsson

Lörd. 14 nov. kl. 18.00

NICARAGUANSK BONDEMÄSSA
Jonas Bodinger Larsson, Urban Karlsson
Fryksände kyrkokör med solister och
orkester. Sångsolist Irene Granehag

Sönd. 15 nov. kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Jonas Bodinger Larsson, Urban Karlsson,
Karin Lövestam Öberg

Fred. 20 nov. kl. 19.00

ORGELKONSERT Wachet auf
Urban Karlsson spelar Johann Sebastian
Bach. Präst: Johan Bonander

Sönd. 22 nov. kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Karin Jansson, Berit Johansson,
Eva Bonander

Sönd. 29 nov. kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Johan Bonander, Urban Karlsson,
trumpet- Fryksände kyrkokör

LEKVATTNET

Sönd. 11 okt. kl. 15.00

SKÖRDEGUDSTJÄNST med små & stora
Karin Jansson, Hans Öberg,
Mia Stenmark, Halle Halvarsson,
Östmarks barnkör

Sönd. 18 okt. kl. 15.00

GUDSTJÄNST
Johan Bonander, Mia Stenmark,

Lörd. 31. okt. kl. 17.00

MINNESGUDSTJÄNST
Johan Bonander, Mia Stenmark,
Halle Halvarsson, Tonträffen

Sönd. 15 nov. kl. 15.00

GUDSTJÄNST
Jonas Bodinger Larsson, Urban Karlsson

Sönd. 29 nov. kl. 15.00

MÄSSA
Jonas Bodinger Larsson, Mia Stenmark,
Halle Halvarsson, Gospelkören

VITSAND

Lörd. 10 okt. kl. 18.00

GOSPEL NIGHT Allsångskväll med
Gospelkören. Karin Jansson,
Mia Stenmark, Halle Halvarsson

Sönd. 25 okt. kl. 15.00

GUDSTJÄNST
Jonas Bodinger Larsson, Mia Stenmark

Lörd. 31. okt. kl. 19.30

MINNESGUDSTJÄNST
Karin Jansson, Urban Karlsson
Elin Bryne, sång. Liv Tove Bryne, violin

Sönd. 8 nov. kl. 15.00

GUDSTJÄNST
Johan Bonander, Mia Stenmark

Sönd. 22 nov. kl. 15.00

MÄSSA
Karin Jansson, Berit Johansson

Sönd. 29 nov. kl. 15.00

MÄSSA
Johan Bonander, Urban Karlsson,
trumpet. Fryksände kyrkokör

ÖSTMARK

Tisd. 6 okt. kl. 12.00

SÅNG- OCH ALLSÅNGSANDAKT
Eva Bonander, Halle Halvarsson

Sönd. 18 okt. kl. 11.00

KONFIRMATIONSMÄSSA
Johan Bonander, Mia Stenmark,
Halle Halvarsson

Tisd. 20 okt. kl. 12.00

SÅNG- OCH ALLSÅNGSANDAKT
Eva Bonander, Halle Halvarsson

Sönd. 25 okt. kl. 18.00

MÄSSA
Jonas Bodinger Larsson, Mia Stenmark

Lörd. 31. okt. kl. 19.30

MINNESGUDSTJÄNST
Johan Bonander, Mia Stenmark,
Halle Halvarsson, Gospelkören

Sönd. 8 nov. kl. 18.00

MÄSSA
Johan Bonander, Mia Stenmark

Sönd. 15 nov. kl. 18.00

MÄSSA
Jonas Bodinger Larsson, Urban Karlsson

Sönd. 22 nov. kl. 18.00

GUDSTJÄNST
Karin Jansson

Sönd. 29 nov. kl. 11.00

MÄSSA
Jonas Bodinger Larsson, Mia Stenmark,
Halle Halvarsson, Tonträffen

Med reservation för ändringar

Foto: Lisbet Kanth

Vidare mot organist-utbildning

Vi fick ha kantor Anders hos oss i nästan två år – siktet var från början inställt på organist-utbildningen på musikhögskolan i Stockholm och det visste vi alla. Det har varit en underbar tid där Anders idoga övande, flexibilitet och musikaliska kunnande bidragit till två väldigt fina år.

Varmt lycka till Anders från oss alla!

Lunchmusik

Fryksände kyrka
Varannan tisdag kl. 1200

ojämna veckor

6 oktober Kjell Sundman, sång
Urban Karlsson, piano

20 oktober Anna-Karin Lis, viola
Urban Karlsson, piano

3 november Roger Molin, gitarr

17 november Berit Palmquist, trumpet
Urban Karlsson, piano

1 december Urban Karlsson, orgel

Start 6 okt.

Svenska kyrkan
FRYKSÄNDE PASTORAT

Välkommen till Fryksände pastorats

BIBEL- OCH FÖRBÖNSGRUPP

Vi träffas varje tisdag kl. 19.00-20.30
i Fryksände församlingshem

Välkommen gamla som nya deltagare!

NICARAGUANSKA BONDEMÄSSAN

Fryksände kyrkokör
med solister och orkester

Dirigent: Urban Karlsson

Sångsolist: Irene Granehag

Präst: Jonas Bodinger Larsson

Lördagen den 14 november kl. 18.00
FRYKSÄNDE KYRKA

WACHET AUF!

Organist Urban Karlsson spelar musik
av Johann Sebastian Bach

Fredagen den 20 november kl. 19.00
FRYKSÄNDE KYRKA

Information angående allhelgonahelgens minnesgudstjänster

Med hänvisning till den pågående pandemin och Folkhälsomyndighetens rekommendationer är ni inbjudna till minnesgudstjänsten kl. 15.00, som mist en närstående under perioden oktober-april och kl. 17.00, ni som mist en närstående under perioden maj- oktober.

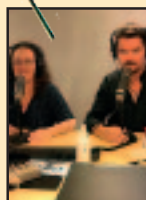
I Vitsands kyrka firas minnesgudstjänst kl. 19.30.

I Östmarks kyrka firas minnesgudstjänst kl. 19.30.

I Lekvattnets kyrka firas minnesgudstjänst kl 17.00.

Håll utkik i TorsbyBladet och på vår hemsida för mer info!

Johan Bonander, kyrkoherde

100,6 och 104,1 MHz

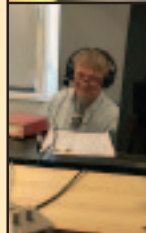
Lyssna på Fryksände pastorats liveradio!

Tisdagar kl. 17-18 repris sönd. kl. 13-14

Vill du önska en låt och kanske hälsa till någon?
Maila: jonas.bodingerlarsson@svenskakyrkan.se
eller sms:a 070-222 18 57.

Söndagen den 1 nov. kl. 17-18 sänder vi ett extra program med anledning av Allhelgona.

www.radiofryksdalen.se

Dikter

av Birgitta Sjögren

Till min älskade

*Den tunga sorgen får vi alla nu bära
och saknaden att ej få ha dig nära
Du följer nu en fågels vackra sång
in i evighetens land denna gång*

*Men i mitt hjärta finns ett rum
som bara är för dig
Och vart jag än går
så finns du alltid inom mig*

*I mitt innersta bär jag vår kärlek
och alla minnen du lämnat däri
Men nu får du vila från alla smärtor
och på vida vingar flyger du fri*

*Ditt ljusa sinne ska för alltid lysa
som himlens klara ljus
För nu har du funnit ro
i den eviga vilans hus*

Nôer ol te Gud

*Hôffer ä vägen te dej se lang du Gud
Ja knäpper hännran å ber
Ja blünner och trôr men itna ja ser*

*Du sitter där ûpp i môlan i en finer gullstol
Mennas ja sitter här i ett gammelt kök
på en ranglut pinnstol*

*Ja kommer ifrå åkern å ha slet se ont mä grôa
å se säger de att då ä du sôm ha gett mej fôa
Ja en vet int hônna en ska trô
hôppes att du viser mej nô inna ja ska dô*

*Du ä tôtst sôm allti å säger ingenting
men ända se vill en se gärn ha din frälsning
Ja du Gud vägen te dej ä lang
ja hadd hôppes, att ja skull få se dej nôngang*

*Men när ja står där i en viten skrud
uttafôr dörre di å knacker på
Da får ve se ôm du öppner du Gud
kanske först da ve får ses ve två.*

En ängel

*Högt däruppe en ängel sig svingar
medan den spelar en spröd och ljuv melodi
Den svävar på sina breda vita vingar
och vill ge vår själ en inre harmoni*

*Kärlek över hela vår värld den vill sprida
och lysa upp vår jord med ett fantastiskt ljus
Den glider fram på sina vingar så vida
och vill skänka frid och godhet till människor
i varje hus*

*Den lilla ängeln vill djur och människor så väl
vill att vi ska må bra den tid på jorden vi har
Den försöker mildra vårt oroliga liv och varje
människas själ
Vill att vi ska stanna i jordelivet den tid vi
har kvar*

*Men en dag den står vid vår säng
med ett milt ljus den tar vår själsliga hand
Vi får nu följa till en blomstrande äng
i paradiset underbara land.*

*Vi tar med oss det vi på jorden fått lära
borta är smärtan sorgen och oron
För där får vi åter möta alla nära och kära
vi har då kommit över regnbågsbron.*

Välkommen till Fryksände pastorats barnkörer

Holmesskolan Tisdagar kl. 14.30 (F+1), 15.00 (2+3) i musiksalen
Östmarks skola Tisdagar kl. kl 16.15 (F-5) i matsalen
Oleby skola Onsdagar kl. 13.30 (F-3) i 1:ans klassrum
Frykenskolan Torsdagar kl. 15.15 (F-3) i Fryksände kyrka

Ledare

Mia Stenmark tel. 070-200 01 56,
rose-marie.stenmark@svenskakyrkan.se
Halle Halvarsson
anders.halvarsson@svenskakyrkan.se

Tycker ditt barn om att sjunga?

Då är kanske körsång intressant! Vi testar sång i olika former: tillsammans unisont, i stämmor, kanons, ensam (om man vill), med rörelser, danssteg och musikalerna med möjlighet till utklädnad. Ibland uppträder vi i kyrkan. När skolan tar lov har även kören lov. Svenska kyrkan arrangerar och ansvarar för körverksamheten inom vilken det kommer att erbjudas tillfällen för körbarnen att medverka i kyrkan. Vi följer Folkhälsomyndighetens riktlinjer med handtvätt,

handsprit, avstånd och inget deltagande vid sjukdomssymptom. Vid förhinder att komma på övning meddelar man detta via sms till Mia.

För att delta måste man vara anmäld

Anmälan sker via mail till: rose-marie.stenmark@svenskakyrkan.se. I meddelande fältet skriver du: Barnköranmälan samt namnet på ditt barns skola. Vi behöver veta barnets för- och efternamn, ålder, klass, ev. allergier eller annan för oss viktig information. För att underlätta löpande kontakt med er vårdnadshavare vill vi ha era kontaktuppgifter såsom namn, mobilnummer och gärna adress. Först till kvarn. Efter anmälan sker kontakt via sms. Vi behandlar personuppgifter enligt GDPR.

Höstvarma hälsningar Rose-Marie "Mia" Stenmark

Döpta**FRYKSÄNDE****FRYKSÄNDE**

16/5 Esther Jonsson
16/5 Elton Jonsson
23/5 Emil Florén
23/5 Adrian Nilsson Amneteg
31/5 Martin Mohammad Alizade
13/6 Melker Halvardsson
27/6 Arvid Olofsson
4/7 Wilma Lilläng
11/7 Martin Mohajepour
25/7 Alice Persson
1/8 Ronja Emanuelsson
15/8 Matheo Persson
15/8 Lukas Nordlund
22/8 Celina Björklund
5/9 Melker Ivarsson

LEKVATTNET

27/6 Clara Arlestrand

VITSAND

11/7 Anton Gustavsson Bergkvist
15/8 Aaron Bandin Andersson

ÖSTMARK

27/6 Elis Strandberg
4/7 Elias Rosenblad Skogholm

Vigda**FRYKSÄNDE**

16/5 Pia Sjöberg och Ulf Norbäck
6/6 Ing-Marie Eriksson och Jan Halvarsson
19/6 Ann-Cathrin Olsson och Inge Olsson
18/7 Emelie Olsson och Anton Odén
29/8 Elin Bergström och Tony Jönsson

ÖSTMARK

27/6 Malin Lönnbert och Henrik Strandberg

Avlidna**FRYKSÄNDE**

8/5 Johan Wiklund 56 år
11/5 Ingrid Andersson 96 år
13/5 Sigrid Olsson 89 år
15/5 Karin Wass 88 år
27/5 Marianne Olsson 70 år
30/5 Gunnel Bergqvist 95 år
2/6 Per-Arne Mülbach 67 år
12/6 Annie Brodin 97 år
21/6 Karl-Erik Nyberg 80 år
24/6 Jonny Eriksson 80 år
26/6 Lennart Eriksson 84 år
2/7 Håkan Axelsson 82 år
6/7 Håkan Wiklund 74 år
17/7 Emmy Olsson 97 år
17/7 Mildred Önn 90 år
18/7 Ola Brekke 95 år
24/7 Göran Larsson 84 år
26/7 Inga-Maj Petersson 77 år
26/7 John Persson 91 år
31/7 Olof Larsson 98 år
4/8 Ture Johansson 84 år
12/8 Rune Henriksson 89 år
12/8 Elsa Berglund 78 år
13/8 Petter Järnry 54 år
20/8 Henrik Eriksson 73 år
29/8 Birgitta Larsson 73 år
2/9 Tommy Åsberg 45 år
3/9 Evert Hagström 85 år
5/9 Jan Fridlund 57 år

Avlidna**LEKVATTNET**

17/5 Kjellaug Persson 89 år
3/7 Karlåke Nordquist 60 år

VITSAND

17/5 Ingrid Henriksson 92 år
14/6 Leif Olsson 69 år
3/7 Uno Jönsson 87 år
4/7 Alva Persson 97 år
4/7 Maja-Lisa Jansson 88 år
15/7 Dorthy Olsson 77 år
17/7 Gunhild Mattsson 90 år

ÖSTMARK

8/5 Bengt Arvidsson 95 år
18/5 Kjell Einarsson 78 år
24/5 Herbert Forsberg 86 år
17/6 Monica Sundelin 82 år
22/6 Arnold Björklund 90 år
29/6 Ulla Olsson 86 år
5/7 Märtha Olsson 89 år
3/8 Oscar Axelsson 79 år
15/8 Gunnar Haglund 89 år
26/8 Elin Gertling 93 år

PASTORSEXPEDITION 272 00

Anna-Lena Yderstig, kyrkoskrivare
Besöksadress: Kyrkogatan 26 Postadress: Box 52, 685 22 Torsby
E-post: fryksande.pastorat@svenskakyrkan.se
Hemsida: www.fryksandepastorat.se
Öppet: mån-tis 10-12, ons-tors 10-12, 13-15

KYRKOHERDE
Johan Bonander 272 01
Tjänstebostad, Östmarks prästgård 200 13

KOMMINISTRAR
Jonas Bodinger Larsson 070-222 18 57
Karin Jansson 070-280 71 94

DIAKONER
Eva Bonander 070-375 41 44
Karin Lövestam-Öberg 070-671 39 61
Inger Hjalmarsson 070-375 41 87

FÖRSAMLINGSPEDAGOG
Hans Öberg 070-250 37 63

MUSIKER
Mia Stenmark 070-200 01 56
Anders Halle Halvarsson 070-280 74 26
Urban Karlsson 070-280 99 63

INFORMATÖR
Birgitta Brorson 272 04

KYRKOFÖRVALTNING
Elisabeth Johnsson, kyrkokamrer 272 14
Marie Nilsson, kyrkokamrersassistent 272 03

KYRKOÅRDSFÖRVALTNING 27225, 272 07
Lars Wikström, kyrkogårdschef 070-531 01 64
Lars Olsson, vice kyrkogårdschef 070-288 36 90
Fryksände, Lars Wikström 070-531 01 64
Lekvattnet, Lars Olsson 070-288 36 90
Vitsand, Roland Nilsson 070-304 57 36
Östmark, Stig Norman 070-595 73 56

KYRKVAKTMÄSTARE
Lisbeth Kanth 070-691 81 64
Jörgen Klockars 070-369 71 70

FRYKSÄNDE FÖRSAMLINGSHEM 272 00
Anna-Karin Jönsson, församlingsvärdinna 272 15
Annamaj Carlsson, lokalvårdare 272 00
Marita Bergström, administration 272 00

LEKVATNETS FÖRSAMLINGSHEM 501 01

ÖSTMARKS FÖRSAMLINGSHEM 200 59

BLOMSTERFONDER
Fryksände, pastorsexpeditionen 272 00
eller via hemsidan www.fryksandepastorat.se
Lekvattnet, Anders Nilsson 500 28, 070-670 97 20
Vitsand, Arnold Mattsson 070-547 29 44
Östmark, Maj-Lis Haglund 210 09

KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE
Fryksände pastorat, Roger Ericsson 070-693 62 68

FÖRSAMLINGSRÅDENS ORDFÖRANDE
Fryksände, Torbjörn Jansson 423 58
Lekvattnet, Inga-Britt Keck Karlsson 520 50
Vitsand, Thore Jonsson 070-511 84 38
Östmark, Ingela Högfeldt 070-520 38 87